

Avtonomna dežela Furlanija - Julijska krajina

Centralni urad za slovenski jezik

Terminološko posvetovanje s prof. Pirnatom

23. srečanje

24. 6. 2021

ZAPISNIK

Sodelujoči v videoklicu po Zoomu

- a. za Centralni urad FJK: Jana Černe, Fedra Paclich, Laura Sgubin, Eva Srebrnič, Tanja Sternad;
- b. prof. Rajko Pirnat, mag. Tereza Pertot;

Lokacija: vsak na svojem domu po Zoomu

Začetek sestanka: 9.30

Konec sestanka: 12.00

Dnevni red:

- a. prevajalske zagate prevajalcev mreže za slovenski jezik v FJK in prevajalk Centralnega urada za slovenski jezik;
- b. določitev datuma za naslednjo sejo delovne skupine;
- c. razno.

Potek seje in sklepi:

- a. Delovna skupina je obravnavala termine, ki so bili predvideni za 23. srečanje; delovna skupina sklene, da se odslej uvede raba, ki je navedena v spodnjih preglednicah (preglednica 1 – povzetek obravnavanih terminov; preglednica 2, obravnavani termini z obrazložitvijo in končnimi predlogi v stolpcu **Predlog delovne skupine**):

Preglednica 1 - Povzetek obravnavanih terminov:

1	Servizio di polizia locale	Služba za lokalno policijo
2	Corpo di polizia locale	Enota lokalne policije
3	Nucleo di polizia locale	Oddelek lokalne policije
4	Unità di polizia locale	Oddelek lokalne policije
5	Ravvedimento operoso	Samoprijava
6	Divorzio	Razveza zakonske zveze Ločitev (<i>pogovorno osrednjeslovensko</i>)
7	Separazione personale	Prenehanje življenjske skupnosti Ločitev (<i>pogovorno lokalno, FJK</i>)
8	Separazione giudiziale	Sodna odločba o prenehanju življenjske skupnosti
9	Separazione consensuale	Sporazumno prenehanje življenjske skupnosti
10	Funzione autorizzatoria (dell'atto) Carattere autorizzatorio (dell'atto)	Akt ima značaj/značilnost dovolilnega akta Akt vsebuje dovoljenja Akt postavlja omejitve
11	Ordinamento giuridico (di uno stato)	Pravni red
12	Ordinamento giuridico (di uno specifico settore) Assetto giuridico Regime giuridico	Pravna ureditev
13	Allegato (ad e-mail)	Priponka, pripetek
14	Allegato (documento)	Priloga (+ roditeljnik) Priloga odločbe, sklepa, pogodbe
15	Allegato (contratto integrativo, modificativo)	Aneks k pogodbi
16	Ordine professionale	Poklicna zbornica
17	Albo professionale Albo degli iscritti all'ordine...	Poklicni register
18	Collegio professionale	Poklicno združenje
19	Esame di abilitazione, esame di stato	Strokovni izpit, državni izpit
20	Iscrizione all'albo	Vpis v register
21	Ammonimento dell'ordine	Opomin
22	Sospensione dall'ordine	Mirovanje
23	Radiazione dall'ordine professionale	Izbris iz registra
24	Richiesta	Prošnja
25	Istanza	Vloga, zahteva
26	Domanda	Zahtevka
27	Su istanza di parte	Na vlogo/zahtevo stranke
28	Su istanza d'ufficio	Po uradni dolžnosti
29	Rigetto della domanda	Zavrnitev zahtevka

Zapisnik 23. terminološkega posvetovanja s prof. Pirnatom z dne 24. 6. 2021

PREVAJALSKI DVOMI

Preglednica 2

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
1	UNITÀ DI POLIZIA LOCALE vs. CORPO DI POLIZIA LOCALE	<p>V 8. zvezku ni ločevanja med corpo di polizia locale in unità di polizia locale, čeprav v italijanščini ta razlika obstaja.</p> <p>Iz Zvezka:</p> <p><i>Comandante del Corpo di Polizia Locale</i> Vodja enote lokalne policije</p> <p><i>Corpo di Polizia Locale</i> Lokalna policija</p> <p><i>Corpo Forestale</i> Gozdarska policija</p> <p><i>Corpo Nazionale Soccorso Alpino Speleologico</i> Gorska in jamarska reševalna služba</p> <p><i>Corpo Nazionale Vigili del Fuoco</i> Državna gasilska služba</p> <p><i>Stazione di Polizia</i> Policijska pisarna</p> <p><i>Stazione Forestale</i> Gozdarska postaja Postaja gozdarske policije</p> <p><i>Nucleo di Polizia locale</i> Oddelek lokalne policije</p>	<p>Enota lokalne policije</p> <p>Uprava lokalne policije</p> <p>Postaja lokalne policije</p> <p>Služba lokalne policija</p> <p>Oddelek lokalne policije</p>	<p>Delovna skupina se je seznanila z razlikovanjem v italijanščini med corpo di polizia locale (ki ima zahtevnejšo ureditev s poveljnikom in večjo zmogljivost) ter unità oziroma nucleo di polizia locale (ki je manjša entiteta); delovna skupina je hkrati ugotovila, da slovenska ureditev razlikuje med upravami policije (na celem ozemlju jih je 8 in ena je generalna policijska uprava) in postajami policije (111 postaj).</p> <p>V Zakonu o organiziranosti in delu v policiji (ZODPol) se pojem policijska enota splošno uporablja za: <i>generalno policijsko upravo, policijsko upravo, notranje organizacijske enote generalne policijske uprave in policijske uprave</i> ter za <i>policijske postaje</i>.</p> <p>Na Centralnem uradu in v okviru prejšnje terminološke delovne skupine se je o tem področju sicer že razpravljalo. Med obravnavo je izšlo, da je v lokalni upravnopravni ureditvi pomembno s posebnim terminom razlikovati tudi servizio di polizia locale, zato je bil termin služba za lokalno policijo že zaseden za <i>servizio</i>.</p>

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
		<p><i>Prevajalka pri javnem organu v mreži za slovenski jezik v FJK:</i></p> <p>Lokalna policija Občine Dolina je unità oz. nucleo in ne corpo, ker naj bi bil corpo oblikovan s samostojnim poveljnikom in večjo zmogljivostjo (delajo tudi ob praznikih, ponoči itd.). Naša lokalna policija je umeščena v oddelek splošnih zadev in vodja je nosilec organizacijskega položaja za ta oddelek. Seveda so tudi pristojnosti drugačne. Primer besedila za prevod, v katerem sem naletela na težave:</p> <p>"Cionondimeno, stante la comprensibile apprensione della cittadinanza sulla vicenda dei lupi cecoslovacchi, si comunica che la nostra Polizia locale, pur <u>non configurandosi come corpo di polizia locale</u>, si è prontamente attivata, ed a seguito di sopralluogo con i veterinari dell'Azienda sanitaria ha individuato i cani ed il loro detentore."</p> <p>Podobna težava se pojavlja pri vzporednem razlikovanju drugih varnostnih organov (npr. forestale).</p>		<p>Prav tako je postaja že zaseden izraz, saj je skupina predhodno za comando di polizia (=tj. pisarna, v kateri deluje vodja oddelka - comandante del corpo in njegovi sodelavci) normirala prevedek postaja lokalne policije. Ob dodatnem razmisleku se je skupina odločila, da je za comando v splošnem pomenu, npr. della Polizia di Stato oz. del corpo dei Carabinieri ipd., nujno dodati tudi prevedek poveljstvo, in sicer v smislu vojaškega vrha, starešin enote, tj. poveljnika in drugih zaposlenih policistov na postaji.</p> <p>Skladno z že normiranimi rešitvami delovne skupine se nucleo di polizia locale prevaja kot oddelek lokalne policije, pri čemer je delovna skupina ugotovila, da se termina nucleo in unità di polizia locale v besedilih pojavljata v podobnem pomenu, a je unità splošnejši termin za označevanje katere koli skupine/dela ureditve policije. Zato delovna skupina svetuje čim doslednejšo rabo teh terminov zlasti v italijanskih izvirnih besedilih, ki se nato prevajajo v slovenščino. Če se v italijanskem besedilu izraz unità uporablja v pomenu nucleo, je priporočljivo poenotiti izvirnik in skozi besedilo raje uporabljati termin nucleo, saj ima izraz unità preširok pomen; v</p>

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine																		
				<p>takem primeru je v prevodu ustrezeni izraz <i>oddelek lokalne policije</i>.</p> <p>PAZI! Unità di polizia locale pa pomeni tudi oseba/policist/pripadnik policije npr.: Dodici unità di Polizia Locale in servizio a tempo determinato = zaposlitev za določen čas 12 policistov lokalne policije.</p>																		
2	Ustaljeni izrazi in formule v sklepih	<p>V Slogovniku Centralnega urada je več navodil za prevajanje ustaljenih izrazov:</p> <table border="1" data-bbox="636 775 1111 1294"> <tbody> <tr> <td>accertato che</td> <td>glede na, ker</td> </tr> <tr> <td>premeso</td> <td>ob upoštevanju</td> </tr> <tr> <td>considerato</td> <td>ob upoštevanju, glede na, ker</td> </tr> <tr> <td>dato atto che</td> <td>ker</td> </tr> <tr> <td>preso atto che</td> <td>ker</td> </tr> <tr> <td>richiamato</td> <td>ob upoštevanju, glede na, ker</td> </tr> <tr> <td>rilevato</td> <td>ob upoštevanju, glede na, ker</td> </tr> <tr> <td>ritenuto</td> <td>ob upoštevanju, glede na, ker</td> </tr> <tr> <td>visto</td> <td>ob upoštevanju, glede na, ker</td> </tr> </tbody> </table> <p>V italijanščini se te formule vsebinsko med seboj razlikujejo na podlagi vsebine, ki sledi v nadaljevanju stavka:</p>	accertato che	glede na, ker	premeso	ob upoštevanju	considerato	ob upoštevanju, glede na, ker	dato atto che	ker	preso atto che	ker	richiamato	ob upoštevanju, glede na, ker	rilevato	ob upoštevanju, glede na, ker	ritenuto	ob upoštevanju, glede na, ker	visto	ob upoštevanju, glede na, ker		<p>Delovna skupina se je uvodoma spet seznanila z dejstvom, da imata italijanski in slovenski upravno-pravni sistem povsem drugačne običaje, pri čemer je slovenščina veliko bolj naklonjena poenostavitvam in standardnim frazam, pretirano barvite in dolge uvodne formule pa izpadejo nerazumljive. Pri tem pa je prepričanje, da je slovenščina jezikovno revnejša, zmotno, saj gre enostavno za povsem drugačno jezikovno prakso.</p> <p>Poleg tega delovna skupina ugotavlja, da v slovenskem sistemu obstajajo tudi jezikovne in slogovne razlike med nižjimi upravnimi akti (lokalne odločbe) in višjimi akti (npr. ustavna listina RS), v katerih se pojavlja formula »izhajajoč iz« (ki bi jo lahko prevajali s <i>premeso che/dato atto che/preso atto che</i>), ki pa je v običajnih upravnih aktih na lokalni ali tudi državni</p>
accertato che	glede na, ker																					
premeso	ob upoštevanju																					
considerato	ob upoštevanju, glede na, ker																					
dato atto che	ker																					
preso atto che	ker																					
richiamato	ob upoštevanju, glede na, ker																					
rilevato	ob upoštevanju, glede na, ker																					
ritenuto	ob upoštevanju, glede na, ker																					
visto	ob upoštevanju, glede na, ker																					

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga		Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
		Premesso che	descrizione dell'antefatto o degli elementi che hanno portato all'atto		<p>ravni bolj izjema kot pravilo; v njih se pogosteje pojavljajo naslednje formule:</p> <p>ob upoštevanju glede na na podlagi (ko sledi navajanje norm) izhajajoč iz (samo v deklarativnih aktih) ker - ni formula, se pa najde v upravnopravnih besedilih.</p> <p>Delovna skupina poleg tega ugotavlja, da grede evropski akti v smer postopnega poenostavljanja in za italijanski jezik celo Accademia della Crusca (italijanska institucija, ki združuje strokovnjake za filologijo in jezikoslovje, ena izmed najuglednejših jezikovnih ustanov v Italiji in svetu) svetuje uporabo samo terminov visto (za navedbo pravne podlage) in considerato (za navedbo pravnih razlag in oceno soudeleženih interesov), glej povezavo: http://www.ittig.cnr.it/EditoriaServizi/AttivitàEditoriale/InformaticaEDiritto/leD_2016_02_Libertini.pdf</p> <p>Delovna skupina zato potrjuje, kar je Centralni urad že predhodno sklenil, in sicer da je pri prevajanju ustaljenih fraz in formul v slovenščino priporočeno karseda poenostaviti besedilo in uporabiti zgoraj navedene formule.</p>
			<i>opis ozadja/okolščin in elementov, ki so privedli do izdaje akta</i>		
		Dato atto che	elementi oggettivi senza valutazione da parte dell'emanante		
			<i>oggettivni elementi brez ocene izdajatelja akta</i>		
		Preso atto che	elementi esterni all'amministrazione		
			<i>elementi, ki niso odvisni od uprave</i>		
		Accertato che Verificato che Constatato che	i tre termini sono equivalenti, ai quali seguono le conclusioni dell'istruttoria		
			<i>trije termini so enakovredni, sledi zaključni del/sklep/izrek ugotovitvenega postopka</i>		
		Rilevato che	valutazione di merito		
			<i>vsebinske/meritorne ocene</i>		
		Visto che	si citano le norme di legge		

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine		
		<table border="1" data-bbox="638 312 1077 400"> <tr> <td data-bbox="638 312 840 400"></td> <td data-bbox="840 312 1077 400"><i>sledi navedba zakonskih predpisov/norm</i></td> </tr> </table> <p>Dvom prevajalke ene od občin v Mreži:</p> <p>V slovenskem prevodu se stalno ponavljajo isti izrazi (prevladuje 'ob upoštevanju'), skladno z navodili Centralnega urada.</p> <p>Včasih se zdi, da je slovenščina »revnejša« pri teh formulacijah (v resnici pa ni); besedilo med branjem izpade kot pretirano poenostavljeno, ponavljajoče se in preveč posplošeno. Bi lahko premislili o kakem razlikovanju glede na vsebinske odtenke v italijanščini?</p> <p>Npr. pri izrazu 'ritenuto che' smo večkrat prevajali 'po presoji, da je primerno/da je treba' ali 'na podlagi zaključka/ugotovitve', ker običajno sledi odločitev odbora ali drugačne vrste zaključek.</p>		<i>sledi navedba zakonskih predpisov/norm</i>		<p>Če pa je treba uvodne formule nujno razlikovati, se lahko izjemoma uporabijo naslednje rešitve:</p> <ul style="list-style-type: none"> - po preizkusu dejstev, da za 'accertato che/verificato che/constatato che' - po presoji primernosti za 'rilevato/ritenuto che' - na podlagi tega in tega zakona za 'visto che'
	<i>sledi navedba zakonskih predpisov/norm</i>					
3	Ravedimento operoso	<p>Izraz se pojavlja na spletni strani občine, v razdelku, namenjenem davkom in davčnemu uradu.</p> <p>Ravedimento operoso omogoča, da občan, ki ni plačal akontacije davka oz.</p>	<p>Dokazovanje zanesljivosti (prevod iz besedila spletne strani)</p> <p>Samoprijava</p>	<p>Delovna skupina se je seznanila z dejstvom, da v Sloveniji obstaja institut samoprijave, ki zavezance za davek spodbudi, da bi morebitne pozneje ugotovljene nepravilnosti v obračunih davka sporočili davčnemu organu. Zavezanec lahko s</p>		

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
		<p>preostalega zneska/razlike davka IMU (<i>saldo dell'IMU</i>) v predpisanih rokih, lahko uporabi ta pravni institut, s katerim poravna zapadlo davčno obveznost ter hkrati plača sankcijo v znižanem znesku in obresti, izračunane na podlagi števila dni zamude.</p> <p>Znižanje sankcije je odvisno od števila dni zamude.</p>		<p><i>samoprijavo</i> tudi priglasi davčno obveznost tj. davčno napoved po izteku predpisanega roka. Zavezanec v tem primeru ni odgovoren za prekršek, mora pa izpolniti svojo dejansko davčno obveznost, kar pomeni, da bo ta povečana za obresti s 3 % letno obrestno mero.</p>
4	<p>Separazione (personale)</p> <p>https://e-justice.europa.eu/content_divorce-45-pt-maximizeMS_EJN-sl.do?member=1#toc_4</p>	<p>Divorzio ali scoglimento del matrimonio (razveza zakonske zveze) in separazione (ločitev) v italijanski ureditvi nista eno in isto: ločitvi (separazione) ne sledi nujno razveza zakonske zveze, medtem ko je ta mogoča samo po separazione.</p> <p>Pogosto se izraza pogovorno napačno prevajata kot ločitev ali razveza, saj je <i>divorzio</i> razveza zakonske zveze, za <i>separazione</i> pa ni uveljavljenega oz. enotnega prevedka.</p> <p>Ta dva postopka pa je treba nujno razlikovati.</p> <p>S prenehanjem življenjske skupnosti zakonska zveza ne preneha, prenehata pa obveznost skupnega gospodinjstva in obveznost pomoči, ne da bi to posegalo v pravico do preživnine.</p>	<p>Razveza</p> <p>Prenehanje življenjske skupnosti (zakonito prenehati življenjsko skupnost)</p> <p>Ločitev</p>	<p>Delovna skupina je potrdila dejstvo, da je za separazione termin prenehanje življenjske skupnosti ustrezen v strokovnih besedilih; v lokalnem okolju se je pogovorno popolnoma uveljavljena beseda ločitev, ki pa ni pravni izraz, se ne pojavlja v slovenskem družinskem zakoniku in v Sloveniji se pogovorno uporablja kot sinonim za razvezo zakonske zveze.</p> <p>Delovna skupina je zato normirala naslednja dva termina:</p> <p>razveza zakonske zveze in prenehanje življenjske skupnosti (= divorzio e separazione personale).</p>

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
		<p>Razlogi za prenehanje življenjske skupnosti, naj se ta konča na podlagi tožbe ali sporazumno, so smiselno enaki kot razlogi za razvezo zakonske zveze na podlagi tožbe.</p> <p>Če v enem letu od dokončnosti in pravnomočnosti sodbe o prenehanju življenjske skupnosti (sporazumnem ali na podlagi tožbe) med zakoncema ni prišlo do sprave, lahko kateri koli od njiju zahteva, naj se prenehanje življenjske skupnosti spremeni v razvezo zakonske zveze. Če spremembo zahtevata oba zakonca, navedeni čas ni potreben in se sodba izda takoj.</p> <p>Sprememba prenehanja življenjske skupnosti v razvezo zakonske zveze se lahko zahteva tudi na katerem koli matičnem uradu. Pri matičnem uradu je treba predložiti dejansko in pravno utemeljen zahtevek, pri čemer je treba zagotoviti dokaze in priložiti dokazila.</p>		
5	Separazione giudiziale	<p>Separazione giudiziale je postopek, s katerim lahko eden od zakoncev ali oba z vložitvijo tožbe oz. predloga (v tem primeru gre za dva ločena postopka, ki se bosta združila) pri pristojnem sodišču prosita za izdajo sodne odločbe, s katero se ureja njun</p>	<p>Sodna ločitev</p> <p>Sodna odločba o prenehanju življenjske skupnosti</p>	<p>Delovna skupina je nadalje obravnavala termin separazione giudiziale (ločitev na pobudo ene ali obeh strank po sodnem postopku), ki se razlikuje od separazione consensuale (sporazumna ločitev). Za separazione giudiziale je skupina potrdila prevedek</p>

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
		<p>odnos glede na to, da ne živita več skupaj.</p> <p>Separazione giudiziale (sodna ločitev) se razlikuje od separazione consensuale (sporazumna ločitev), saj se pri slednji zakonca sporazumno dogovorita, da pri sodišču vložita predlog za separazione, in sicer se sporazumno dogovorita tudi glede skrbništva, dodelitve hiše in premoženjskih vidikov.</p>		<p>Sodna odločba o prenehanju življenjske skupnosti</p> <p>Za separazione consensuale pa Sporazumno prenehanje življenjske skupnosti</p>
6	<p>Funzione autorizzatoria</p> <p>Carattere autorizzatorio</p> <p>Primer ZU 118/2011</p>	<p>V Enotnem besedilu zakonov o lokalni samoupravi piše, da ima proračun carattere autorizzatorio, kar pomeni, da se s proračunom dajejo/dodeljujejo določena dovoljenja/pooblastila (autorizzazioni).</p> <p><i>Primer iz besedila:</i> Il bilancio di previsione finanziario è almeno triennale, ha carattere autorizzatorio ed è aggiornato annualmente in occasione della sua approvazione. Finančni proračun zajema obdobje treh let, ima dovolilni značaj in se ga vsako leto ob njegovem sprejetju posodobi.</p>	<p>Dovolilna funkcija</p> <p>Dovolilni značaj</p> <p>Zavezujoč značaj</p>	<p>Delovna skupina je na dolgo razpravljala o pridevniku autorizzatorio in ugotovila, da tako besedna zveza funzione autorizzatoria kot carattere autorizzatorio nista dobesedno prevedljivi.</p> <p>Dovolilni značaj obstaja, saj v Sloveniji obstajajo <i>dovolilni akti, dovolilne odločbe</i> (odločbe so lahko npr. dovolilne, prepovedne, ugotovitvene), ampak te oznake se uporabljajo bolj v teoriji kot v zakonodaji, še manj pa v splošnem govoru. Morda pa je boljši prevod <i>dovolilni pomen</i> kot značaj/funkcija.</p> <p><u>Na sploh se priporoča opisna oblika:</u> - akt ima značilnosti/značaj dovoljenja ali dovolilnega akta; - akt vsebuje dovoljenja, ki določajo omejitve;</p>

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
		<p>Il bilancio di previsione finanziario ha carattere autorizzatorio, costituendo limite:</p> <p>a) agli accertamenti e agli incassi riguardanti le accensioni di prestiti;</p> <p>b) agli impegni e ai pagamenti di spesa</p> <p>Finančni proračun ima dovolilni značaj, saj postavlja omejitve:</p> <p>a) pri pobiranju/izterjavi in prihodkih/prilivih, povezanih s sklenitvijo posojil;</p> <p>b) pri prevzemu in plačevanju obveznosti</p>		<ul style="list-style-type: none"> - akt dovoljuje, pooblašča; - akt zajema dovoljenja; - z aktom se postavljajo omejitve in podeljujejo dovoljenja; - akt vsebuje dovoljenja/omejitve
7	<p>Ordinamento giuridico</p> <p>https://studentski.net/gradivo/ulj_fdv_pa1_ujp_sno_osnovni_pravni_poimi_01</p>	<p>Ordinamento giuridico ima lahko hkrati splošen in specifičen pomen. Lahko pomeni tako »pravni red« kot »pravna ureditev«.</p> <p>V splošnem pomenu je celota vseh pravil, ki urejajo življenje neke skupnosti.</p> <p>Zajema notranjo organizacijo države in vse, kar zadeva pravne odnose med državnimi organi in člani skupnosti.</p> <p>Ordinamento giuridico je tesno povezan z družbeno skupnostjo, določa pravila in je temeljnega pomena pri ohranjanju reda med državljani.</p>	<p>Pravna ureditev = celota pravnih predpisov, ki urejajo določen pravni institut ali področje</p> <p>Pravni red = sin. za pravni sistem = <i>pomeni celoto pravnih pravil in pravnih načel, ki veljajo v določeni državno-pravni skupnosti, ter pravnih subjektov ta pravila in načela povečini uresničujejo.</i></p> <p><i>Slovenski pravni sistem spada v kontinentalno pravno</i></p>	<p>Delovna skupina se je seznanila z dvojnimi pomenoma it. termina ordinamento giuridico, in sicer v pomenu pravni red neke države in v pomenu pravna ureditev nekega področja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pravni red oz. pravni sistem je hierarhična ureditev in skladnost te ureditve s pravili; je teoretičen pojem in nakazuje številne druge vire prava, pravne običaje, pravna načela; Pravni red je urejen skupek pravil; - Pravna ureditev pa so pravila, ki veljajo za specifično področje in sovпада z italijanskim ordinamento/assetto/regime giuridico; pomeni ureditev specifičnega instituta, področja.

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
		<p>Običajno se termin uporablja kot sinonim za suverene organizacije, kot so npr. države, zvezne države, konfederacije držav.</p> <p>Ordinamento giuridico je lahko izvoren (originario) ali izveden (derivato).</p> <p>Izvoren je, ko njegova suverenost ni izpeljana iz drugih ordinamento (npr: država, cerkev, mednarodna skupnost); izveden pa je, ko njegova suverenost ni neposredna, temveč je posledica suverenosti drugega ordinamento (teritorialni organi Evropske unije so npr. ordinamenti giuridici derivati). Cerkev npr. sodi med izvorne - ordinamenti giuridici originari; tako kot delniška družba ali združenje več izvedenih ordinamenti giuridici derivati.</p> <p>Glede na zastavljene cilje je ordinamento giuridico lahko <i>splošen</i> ali <i>poseben</i> (generale o particolare). <i>Splošen</i> je, ko zasleduje obče dobro - bene comune (npr.: država, območni organi, Evropska unija); <i>poseben</i> pa je, ko zasleduje specifičen interes/področje - interesse specifico (npr. <i>ordinamento giuridico</i> del gioco</p>	<p><i>skupino, za katero je značilno, da pravna pravila oblikuje državna oblast in ne prvenstveno sodišča, kot to velja za anglosaško pravno skupino.</i></p>	

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
		<p>del calcio, <i>ordinamento giuridico</i> della finanza pubblica, <i>ordinamento giuridico</i> del personale docente, <i>ordinamento giuridico</i> dell'istruzione elementare.</p> <p>Sinonimi: assetto giuridico, sistema/regime giuridico, normativa, regolamentazione</p>		
8	Allegato	<p>Akt, dokument ipd., ki je priložen.</p> <p>Npr. neki akt je lahko opremljen s prilogami, tj. ločenimi dodatki, ki pa so sestavni del glavnega besedila.</p> <p>Zanima nas razlika v slovenščini med prilogo in aneksom.</p> <p><i>V zvezi z izrazom »priloga« pa bi radi vedeli, če res velja, da se priloga kot dokument nujno veže z genitivom »priloga odloka/sklepa« in se odsvetuje raba s predlogom »k« (priloga k) ki velja samo pri hrani (npr. krompir je priloga k zrezku).</i></p>	<p>Priloga</p> <p><i>Aneks = dodatek, priloga k pravnemu dokumentu, zlasti pogodbi, ki dokument dopolnjuje, deloma spreminja; priloga k spisu ali pogodbi</i></p>	<p>Delovna skupina se je seznanila z različnimi pomeni in rabami besede allegato ter z možnimi slovenskimi prevodi, kot so <i>priponka, priloga in aneks</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - priponka je pripetek (=allegato); elektronski dokument, priložen elektronskemu sporočilu, navadno pismu; - priloga (=allegato) je dokument, priložen oz. dodan k pravnemu aktu; - aneks (=allegato ovvero contratto integrativo, modificativo) je dokument, ki spreminja pogodbo in postane njen sestavni del; je termin iz pogodbenega prava; priloga pa je dodatek, ki glavni dokument dopolnjuje, ne pa spreminja. <p>Na splošno se svetuje raba z genitivom priloga + rodilnik (Priloga odloka, proračuna) Priloga k se uporablja redkeje; ampak Aneks k pogodbi!</p>

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
9	Ordine professionale	<p>Ordine professionale je samoupravni organ (istituzione di autogoverno) za posamezen samostojni poklic (libera professione). Subjekti, ki sodijo v ordine professionale, morajo biti hkrati vpisani v ustrezen seznam, tj. albo professionale, ki izvaja nadzor nad člani in preverja njihovo delovanje, pri čemer jim po potrebi izreka tudi disciplinske ukrepe in sankcije.</p> <p>V Italiji so to samostojni negospodarski javni subjekti/organi (enti pubblici non commerciali), ki jih po zakonu nadzoruje Ministrstvo za pravosodje.</p> <p>Ordine professionale se običajno pojavlja v zvezi s poklici, za katere je potrebna vsaj univerzitetna izobrazba, poleg seveda opravljenega strokovnega izpita (esame di abilitazione) za določeno področje.</p> <p>Termini albo ali ordine so v takem primeru uporabljeni v strokovnem pomenu.</p> <p>Po zakonu je albo podlaga za ordine, ker brez albo, ordine (ali collegio) ne more obstajati.</p> <p>Samostojni izvajalec poklicne dejavnosti se mora vpisati v ordine</p>	<p>Poklicna zbornica</p> <p>Samoupravni organ/institucija</p> <p>Samostojni negospodarski javni subjekti/organi/zavodi</p>	<p>Delovna skupina je najprej ugotovila, da je za ordine professionale povsem ustrezen prevod poklicna zbornica, saj označuje organ, ki ureja določen poklic, oz. javnoupravno skupnost ljudi istega poklica, ustanovljeno z namenom, da ščiti interese svojih članov: zbornica je posebna pravna oseba; izvajalci poklica ne morejo sami vzpostaviti zbornice, ampak mora za to obstajati pravna podlaga.</p> <p>Termin zbornica se običajno veže s prilastkom: odvetniška zbornica, notarska zbornica, zdravniška ipd. ali npr. zbornica zdravstvene in babiške nege ipd.</p> <p>Zbornice vodijo registre članov.</p>

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
		<p>pokrajine, v kateri ima registrirani sedež.</p> <p>Običajno albi professionali, ki zahtevajo vsaj diplomu, oziroma ordini professionali, delijo svoj <i>albo</i> na dve sekciji: sekcija A za imetnike magistrske stopnje izobrazbe (2. stopnja – laurea magistrale) in sekcija B za imetnike dodiplomske izobrazbe (1. stopnje). Vsaka od dveh sekcij omogoča opravljanje posebnih nalog, pri čemer sekcija A vključuje vse poklicne naloge iz sekcije B in še druge, ki so predvidene samo za sekcijo A.</p> <p>Za poklice, ki zahtevajo samo srednješolsko izobrazbo, obstajajo collegi professionali. Pri vsem tem so izjeme in odstopanja, npr. obstaja Ordine dei giornalisti kljub temu, da za opravljanje poklica ni zahtevana diploma, notarji pa imajo collegio notarile, kljub temu da je za opravljanje poklica notarja potrebna diploma iz prava (danes laurea magistrale).</p> <p><i>Samoupravno funkcijo</i> izvajajo z nalogami, kot so npr.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - preverjanje spoštovanja deontološkega kodeksa in uvedba 	<p>Strokovni izpit</p> <p>Diploma 2. stopnje</p> <p>Poklicno združenje</p> <p>Poklicni red</p>	<p>Strokovni izpit</p> <p>Poklicno združenje oz. združenje določenega poklica (npr. poklicnih gasilcev) je ustrezen prevod za collegio professionale; <i>poklicna zbornica</i> mora biti urejena po zakonu in je obvezna, podobno je obvezno članstvo v <i>poklicnih združenjih</i>, članstvo v drugih oblikah združenj in društev pa je prostovoljno.</p>

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
		<p>kazni/sankcije (ukor, začasna izključitev in dokončna izključitev – ammonimento, sospensione, radiazione);</p> <ul style="list-style-type: none"> - vodenje in spreminjanje seznama članov - Albo degli iscritti; - zaščita značilnih poklicnih nalog s seznanjanjem sodnih oblasti v primeru nepravilnih ravnanj; - sodelovanje v okviru komisij za državne izpite Commissioni di esame di Stato za pridobitev statusa novega člana; - dajanje mnenj o temah, ki zadevajo kategorijo v odnosu z javnimi zavodi in institucijami; - izdajanje upravnih aktov, kot je npr. visto di congruità (potrdilo o skladnosti) na računu, ki jo samostojni izvajalec poklicne dejavnosti izda stranki. Če stranka računa ne plača in je na njem visto di congruità, postane račun podlaga za izvršbo (titolo esecutivo), znesek pa se lahko tudi prisilno izterja. <p>Ordini professionali so pravne osebe javnega prava, ki imajo nalogo, da državljanke varujejo pri uporabi strokovnih storitev, ki jih glede na njihovo intelektualno naravo ni mogoče vedno oceniti na podlagi</p>	<p>Opomin, začasna izključitev in dokončna izključitev</p> <p>Komisije za opravljanje strokovnega izpita</p>	<p>Delovna skupina je nadalje obravnavala še naslednje termine:</p> <p>vpis v register (=iscrizione) zbornica izdaja disciplinske ukrepe, opomine, ki privedejo do začasnega zadržanja od izvajanja oziroma do izbrisa iz registra (tudi imenika) (=radiazione) in mirovanja (=sospensione);</p> <p>Termin red (npr. odvetniški red) pa zveni starinsko in zavajajoče: sodni red = je npr. predpis, akt o notranjem delovanju sodišč, urbanistični red pa je prostorski akt!</p> <p>Državni izpit = esame di abilitazione, esame di Stato</p> <p>po državnem pravniškem izpitu (= strokovni izpit) je treba opraviti nekaj let dela kot kandidat oz. pripravnik;</p>

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
		<p>zakonskih standardov. Zagotavljajo kakovost prejetih storitev in skladnost z uradno določenimi veljavnimi honorarji. Vpisani člani morajo podpisati deontološki kodeks in ordine je za njih referenčni organ za izobraževanja in izpopolnjevanja. Za opravljanje poklica in vpis v ordini morajo diplomanti opraviti državni izpit (Esame di Stato), ki se za določene kategorije lahko opravi samo po zaključenem pripravništvu (tirocinio professionale). Zanima nas tudi razlika med pripravništvom, vajeništvom in prakso.</p> <p>Sestava Ordini professionali je urejena z zakonom: upravni svet, predsednik, tajnik, blagajnik (vsi navedeni so izvoljeni med vpisanimi člani) – consiglio direttivo, un presidente, un segretario, un tesoriere (eletti fra gli iscritti) in ustrezni uradi. Imajo tudi svoj socialni sklad/sklad za pokojninsko in invalidsko zavarovanje – cassa di previdenza sociale.</p> <p>Obstajajo tudi svobodna združenja, ki lahko vzpostavijo zasebne poklicne sezname, v katere vpis ni obvezen, temveč prostovoljen.</p>	<p>Socialni sklad</p> <p>Sklad za pokojninsko in invalidsko zavarovanje</p> <p>Socialni sklad za socialno varstvo in pokojnino</p>	

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
10	Albo professionale	<p>Je seznam, register, v katerem so zbrana imena in podatki vseh oseb, ki so strokovno usposobljene za opravljanje zakonsko reguliranega poklica. Državna zakonodaja navadno zahteva vpis v poseben seznam (iscrizione ad uno specifico albo) za opravljanje določenih dejavnosti, zlasti v primeru dejavnosti, ki zadevajo zdravje in varnost državljanov.</p> <p>V Italiji obstajajo številni različni ordini in albi professionali, za razliko od drugih držav, ki v glavnem poznajo samo albo dei medici in albo degli avvocati (Velika Britanija, ZDA, Kitajska, Indija). Za vpis v <i>albo professionale</i> je treba pridobiti poseben študijski naziv/posebno stopnjo izobrazbe – specifico titolo di studio in opraviti obdobje pripravništva/prakse (praticantato), izdelati državni izpit in izpolnjevati določene pravno-etične pogoje, npr. biti nekaznovan (avere la fedina penale immacolata). V drugih primerih je potrebno le opraviti državni izpit oziroma imeti določen študijski naziv/določeno stopnjo izobrazbe.</p>	Poklicni seznam	Delovna skupina je sprejela prevod poklicni register .

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
		<p>Vpisani v določenem albo so obravnavani kot professionisti – izvajalci poklicnih dejavnosti, ki opravljajo visoko intelektualne dejavnosti in se morajo vpisati v posebne socialne sklade/pokojninske in invalidske sklade – Casse previdenziali. Vpis v seznam (albo) je pogoj za tiste, ki želijo opravljati samostojni poklic (libera professione), saj omogoča podpisovanje projektov, potrdil, svetovanj, izvedenskih mnenj ipd., pomanjkanje podpisa pa se kaznuje.</p> <p>Albo je javni register, ki se vodi v pisni obliki, in hkrati podatkovna baza vseh članov; običajno je javno dostopen na spletnih straneh raznih ordini professionali.</p> <p>Ustanavljanje in reguliranje poklicnih registrov je v izključni pristojnosti države.</p> <p>Med albo in elenco ni razlike ne z vidika civilnega prava (zakon določa, da je za intelektualne poklice potreben vpis v ustrezne albi ali elenchi) ne z vidika kazenskega prava</p>		

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
		<p>(kaznuje se zloraba/nezakonito izvajanje poklica, za katerega je potrebna posebna državna strokovna usposobljenost – speciale abilitazione dello Stato).</p> <p>Kar razlikuje profil Esperto Qualificato od drugih oblik reguliranih poklicev, kot so zdravniki in odvetniki, je pomanjkanje ordine, ki je pristojen za nadzor opravljanja dejavnosti. Na to pa ne vpliva uporaba izraza »albo« ali »elenco«, s katerim se označuje zbirka imen usposobljenih subjektov: obstajajo namreč regulirani poklici (kot npr. zavarovalni agenti in finančni promotorji, turistični vodniki), ki imajo albo, a nimajo ordine.</p>		
11	Richiesta / istanza / domanda	Zanima nas razlika med vlogo, zahtevkom in prošnjo.	<p>Vloga</p> <p>Zahtevek</p> <p>Prošnja</p>	<p>Delovna skupina je obravnavala razlike med italijanskimi izrazi richiesta, istanza, domanda in vzporedno obravnavala pomen in razlike med slovenskimi ustreznici vloga, zahteva, zahtevek in prošnja.</p> <p>Delovna skupina je ugotovila, da je richiesta splošnejši izraz, ki lahko sovпада s tem, kar je v slovenščini <i>prošnja</i>. Prošnja ni termin iz upravnega prava; v pogovornem jeziku ima isti pomen kot vloga, a je prošnja odvisna od milosti in naklonjenosti drugega in se v upravnem pravu ne uporablja; na prošnjo, na zahtevo, na predlog</p>

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
				<p>= su richiesta (dell'interessato);</p> <p>V italijanskem civilnem postopku je istanza uradna prošnja, naslovljena upravnemu ali sodnemu organu; istanza sovpada s tem, kar je v slovenskem upravno-pravnem postopku vloga, zahteva (ZUP):</p> <p>Su istanza di parte = na zahtevo/vlogo stranke Su istanza d'ufficio = po uradni dolžnosti</p> <p>Vloga je vsaka komunikacija, pisna ali ustna, ki jo stranka naslovi organu. Gre za pisanje, ki ga stranka pošlje (pisna vloga), oziroma sporočilo, ki ga poda ustno (ustna vloga). Vloga je lahko npr. predlog za prekinitev postopka, za vrnitev v prejšnje stanje (= istanza). Vloga = istanza (zahteva)</p> <p>Zahtevak: skladno z Zakonom o upravnem postopku (ZUP) zahtevak ni dokument, temveč je vsebina dokumenta, vloge (ki jo prevajamo kot istanza). Domanda pa se včasih uporablja tudi v pomenu dokumenta, obrazca, pogosteje pa kot vsebina akta; ko se uporablja v pomenu obrazca je to vloga, ko pa se uporablja v pomenu vsebine vloge, je to zahtevak.</p>

a)	Italijanski leksem in morebitna kratica ali okrajšava	Kratka razlaga	Obstoječi prevodi	Predlog delovne skupine
				<p>Rigetto della domanda = Zavrnitev zahtevka</p> <p>Zahteva pa je vloga, ki vsebuje <i>zahtevke</i>. Zahteva lahko vsebuje enega ali več zahtevkov; tožba npr. vsebuje tožbene zahtevke;</p> <p>Vloga je nadpomenka za zahtevo; Zahtevati pravico.</p>

SKLEP (c): Delovna skupina soglaša, da bo naslednja seja v mesecu septembru, točen datum še ni določen.

c. RAZNO

///
